

den zenuwachtig met elkaar. Sander volgde hem met bezorgden blik en Hermken keek angstig naar zijn bewegingen.

Plotseling stond Struwentius stil, keek vreemd naar Sander en Hermken, alsof hij ze dezen middag voor 't eerst zag. Dan schonk hij glazen vol, en met sarcasme in zijn stem zei hij: „grootburgers, laat ons drinken, prosit.”

Zooals op iederen groot-burgerdag dronken ze en rookten ze, schertsten en vertelden elkaar. Sander en Struwentius kregen het over de mogelijkheid dat Ruysdael hier in en om de stad had geschilderd, over Gerhard ter Borch en Geert Groote. Van dit alles wist Hermken niets af. Van avond zouden ze hem wel vragen te vertellen, moppen over de ouderwetsche brandweer, verhalen over visschen en stroopen, en als Struwentius wat ernstiger was zou het over oude gewoontes en gebruiken zijn. Nu rookte en dronk hij maar, pinkoogde naar buiten in het felle licht en zweeg.

Maar als er uit de boerderij een heldere lach opklonk zwegen Struwentius en Sander ook. Dan was het even stil.

Na elkaar liepen ze de wankel trap af; Hermken sukkelde naar den bongerd, ging daar slapen, en Struwentius en Sander gingen wandelen. Door de zonnewarmte stapten ze over den dijk en wezen elkaar op de schoonheid van het landschap. Maar ze werden er niet verrukt over zooals anders, en ze zeiden maar ja en neen. Hun gedachten waren elders.

In de schaduw van een zacht ritselenden peppel gingen ze zitten. Voor hen glooiden de weiden en stroomde kalm de rivier naar de stad wier torens aan de horizon omhoog wezen.

En zoo ineens vroeg Struwentius hoe het met het werk ging. Waarop Sander begon te vertellen van de restauratie van een paar schilderijen, van Delftsch aardewerk en Chineesche meubelen. Maar als hij begreep dat Struwentius dit niet bedoelde, werd het blauwe bloempje tusschen zijn vingers vernield en begon hij haperend te vertellen over het werk dat hem zoo na aan het hart lag en hem toch zoo moeilijk viel.

Terwijl Struwentius hem hoorde praten over de moeiten vorm te geven aan gedachten en ideeën, over probeeren en twijfelen, tuurde hij voor zich uit naar den toren, die in het stadssilhouet domineerde. En door zijn gedachten ging het: Fortis age.

Als Sander zweeg hoorden ze het klagende geroep van grutto's die boven de weiden vlogen. Dan begon Struwentius vaderlijk-vriendelijk te praten over wil en doorzettingsvermogen, over den eeuwigen strijd van kunstenaar en materie, over beperking binnen de spanwijdte van eigen kunnen, en over het geluk van scheppend werken.

Zoo hadden ze nog nooit samen gesproken, zoo persoonlijk na waren ze nog nooit geweest. Als ze onwillekeurig elkaar in de oogen keken ried Struwentius Sander's gedachten.